

СУД НА ВЛАДОЮ: міф чи реальність?

КРАВЧУК Володимир Миколайович
суддя Львівського окружного адмінсуду
доктор юридичних наук, професор
Kravchuk_vm@meta.ua

КОДЕКС АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

Стаття 2. Завдання адміністративного судочинства

1. **Завданням адміністративного судочинства є захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень шляхом справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду адміністративних справ.**

ПРАКТИКА: найбільше справ ініціюють СВП.

Захист прав чи судовий контроль?

КАС: принцип **повного** судового контролю

2. До адміністративних судів можуть бути оскаржені **будь-які рішення, дії чи бездіяльність** суб'єктів владних повноважень, крім випадків, коли щодо таких рішень, дій чи бездіяльності Конституцією чи законами України встановлено інший порядок судового провадження.

ПРАКТИКА: акти перевірок (дії, висновки), рішення щодо скарг...

Ст. 162 КАС: повноваження адміністративного суду

- 1) визнання протиправними рішення СВП чи окремих його положень, дій чи бездіяльності і про скасування або визнання нечинним рішення чи окремих його положень, про поворот виконання цього рішення чи окремих його положень із зазначенням способу його здійснення;
- 2) зобов'язання відповідача вчинити певні дії;
- 3) зобов'язання відповідача утриматися від вчинення певних дій;
- 4) стягнення з відповідача коштів;
- ...
- 8) визнання наявності чи відсутності компетенції (повноважень) СВП

Ст. 162 КАС: повноваження адміністративного суду

Суд може прийняти ІНШУ постанову, яка б гарантувала дотримання і захист прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

ПРАКТИКА: Як? Яку? Коли? Дискреційні повноваження

СПЕЦІАЛЬНІ «ВАЖЕЛІ» ВПЛИВУ НА ВЛАДУ

(1) Окрема ухвала (ст. 166 КАС України, ст. 211 ЦПК України, ст. 90 ГПК України)

(2) Судовий контроль (ст. 267 КАС України)

ОКРЕМА УХВАЛА (ст. 166 КАС)

1. Суд, виявивши під час розгляду справи порушення закону, **може** постановити окрему ухвалу і направити її відповідним суб'єктам владних повноважень для вжиття заходів щодо усунення причин та умов, що сприяли порушенню закону. Про вжиті заходи суд повідомляється не пізніше одного місяця після надходження окремої ухвали.
2. У разі необхідності суд **може** постановити окрему ухвалу про наявність підстав для розгляду питання щодо притягнення до відповідальності осіб, рішення, дії чи бездіяльність яких визнаються протиправними.

МОЖЕ – чи ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ?

ОКРЕМА УХВАЛА – підстава для дисциплінарної відповідальності службовця

СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ (ст. 267 КАС): штраф

1. Суд, який ухвалив судові рішення в адміністративній справі, **має право** зобов'язати СВП, не на користь якого ухвалене судове рішення, подати у встановлений судом строк **звіт про виконання судового рішення**.
2. За наслідками розгляду звіту СВП про виконання постанови суду або в разі неподання такого звіту суддя своєю ухвалою **може** встановити новий строк подання звіту, накласти на **керівника СВП**, відповідального за виконання постанови, штраф у розмірі від **десяти до тридцяти мінімальних заробітних плат**.
4. Половина суми штрафу **стягується на користь позивача**, інша половина - до Державного бюджету України.

ЗВІТ – КОНТРОЛЬ – ШТРАФ – ПЕРСОНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ!

ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ

- ✓ **державні гарантії виконання судового рішення.** Невиконання судового рішення - проблема держави, яка не спроможна забезпечити дію закону на своїй території.
- ✓ **добровільне негайне виконання державними органами.** Усі державні органи повинні сприяти виконанню судових рішень, а ті, що стосуються їх безпосередньо, виконувати негайно і добровільно (без звернення до ДВС).
- ✓ **невиконання судового рішення - безумовна підстава звільнення!** Якщо рішення суду не виконується посадовою особою СВП, така особа повинна бути негайно звільнена за порушення присяги.

Якщо є поважні причини невиконання, вона повинна пояснювати це суду в межах процедур судового контролю.

ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ

- ✓ **Відшкодування шкоди за рахунок фонду преміювання конкретного органу, а не бюджету.** Якщо є судові рішення про визнання рішень протиправними, то за що премії?
- ✓ **Регресні вимоги до посадових осіб.** Якщо судовим рішенням стягнуто на користь позивача певну суму, **державний орган повинен стягувати сплачене з державного службовця, дії якого визнано протиправними і призвели до бюджетних збитків.**
- ✓ **Посилення прокурорського нагляду** за ефективністю застосування регресу у справах про незаконне звільнення з публічної служби.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

КРАВЧУК

Володимир Миколайович

суддя Львівського окружного адміністративного суду

доктор юридичних наук, професор

(032) 261 41 00

kravchuk_vm@meta.ua